

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI RASKAAN JA KEVYEN POLTTOÖLJYN RIKKIPITOISUUDESTA

1 PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Ehdotettavalla valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin raskaan ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuudesta.

Asetus kumoaisi voimassa olevan asetuksen raskaan ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuudesta (413/2014, jäljempänä *voimassa oleva rikkiasetus*). Asetus perustuisi voimassa olevan asetuksen tapaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2016/802 tiettyjen nestemäisten polttoaineiden rikkipitoisuuden vähentämisestä, jäljempänä *rikkidirektiivi*.

Ehdotettava asetusta vastaisi sisällöltään pääsääntöisesti voimassa olevaa asetusta. Raskaan ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuusvaatimuksissa ei tapahtuisi muutoksia. Merkittävimmät muutokset voimassa olevaan asetukseen verrattuna liittyisivät asetuksen valvontaa ja tietojen toimittamista viranomaisille koskevaan sääntelyyn. Raskaan ja kevyen polttoöljyn valmistajien ja maahantuojien sekä raskasta polttoöljyä käyttävien ympäristöluvanvaraisten toiminnanharjoittajien raportointivelvollisuudet poistettaisiin tarpeettomina. Jatkossa Suomen ympäristökeskus vastaisi polttoainenäytteitä koskevien tietojen toimittamisesta Euroopan komissiolle sekä toimenpiteistä, joihin olisi ryhdyttävä, jos asetuksen velvoitteita ei noudateta. Tullin roolia näytteenottosuunnitelman laatijana sekä näytteenotosta vastaavana tahona ja näytteiden analysoijana ei muutettaisi. Lisäksi päivitetäisiin muun muassa asetuksen viittaussääntelyä.

Asetus annettaisiin ympäristönsuojelulain (527/2014) 216 §:n 2 momentin ja 218 §:n 1 momentin nojalla. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan 28.11.2022.

2 NYKYTILA JA MUUTOKSEN TARVE

Voimassa olevalla rikkiasetuksella on pantu täytäntöön rikkidirektiivin raskaan ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuuksia koskeva sääntely.

Ehdotettavassa asetuksessa raskaan ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuutta koskevia valvontavelvoitteita ja viranomaisia koskevaa sääntelyä on katsottu tarpeelliseksi selkeyttää. Lisäksi on katsottu tarkoituksenmukaiseksi yhdenmukaistaa asetuksen valvontaa koskevat säännökset samaan aikaan uudistettavan moottoribensiinin, dieselöljyn ja eräiden muiden nestemäisten polttoaineiden laatuvaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1206/2010, jäljempänä *voimassa oleva liikennepolttoaineiden laatuasetus*) valvontaa ja viranomaisia koskevien säännösten kanssa. Voimassa olevan rikkiasetuksen sekä liikennepolttoaineiden laatuasetuksen mukaisista näytteenotoista sekä tietojen toimittamisesta komissiolle on sovittu vuonna 2002 tehdyllä ympäristöministeriön ja Tullin välisellä sopimuksella YM45/481/2002. Sopimus on ollut aikanaan tarpeen, jotta polttoainenäytteiden ottaminen on saatu järjestettyä asianmukaisesti Suomessa ja analysoidut tulokset on saatu toimitettua komissiolle. Sopimus ei kuitenkaan enää olisi tarpeen, sillä näytteenottoon käytettävät määrärahat on

osoitettu jo vuonna 2013 suoraan Tullin määrärahamomentille ja muista viranomais-tehtävistä säädetään lainsäädännössä. Ainoastaan näytteenottotuloksia koskevien tietojen toimittamisesta EU-komissiolle olisi tarpeen lisätä säännökset tähän valtioneuvoston asetukseen, minkä lisäksi asetuksen perustelumuistiossa täsmennettäisiin, että näytteenottosuunnitelman laatiminen kuuluu osaksi Tullin näytteenottotehtäviä. Tämän jälkeen ympäristöministeriön ja Tullin välinen sopimus voitaisiin todeta rauenneeksi.

3 EHDOTUKSEN SISÄLTÖ

Keskeiset ehdotukset

Ehdotettavalla asetuksella säädettäisiin raskaan ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuutta koskevista vaatimuksista ja niihin liittyvistä viranomaistehtävistä. Asetus vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevaa asetusta. Merkittävimmät muutokset voimassa olevaan sääntelyyn verrattuna liittyisivät viranomaistoimivaltuuksia ja tietojen toimittamista viranomaisille koskevaan sääntelyyn. Raskaan ja kevyen polttoöljyn valmistajien ja maahantuojien sekä raskasta polttoöljyä käyttävien ympäristöluvanvaraisten toiminnanharjoittajien raportointivelvollisuudet poistettaisiin tarpeettomina. Tullin roolia näytteenotosta vastaavana tahona ja näytteiden analysoijana ei muutettaisi. Jatkossa Suomen ympäristökeskus vastaisi polttoainenäytteitä koskevien tietojen toimittamisesta Euroopan komissiolle sekä asetuksen noudattamisen valvonnasta. Jatkossa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ei olisi tehtäviä kevyen ja raskaan polttoöljyn rikkipitoisuutta koskevassa sääntelyssä.

Säännöskohtaiset perustelut

1 §. *Soveltamisala.* Pykälä perustuisi rikkidirektiivin 1 artiklaan ja vastaisi asiasisällöllisesti voimassa olevan asetuksen 1 §:ää. Voimassa olevan asetuksen viittaus voimassa olevaan liikennepolttoaineiden laatuasetukseen päivitetäisiin viittamaan uuteen moottoribensiinin, dieselöljyn ja eräiden muiden nestemäisten polttoaineiden laatuvaatimuksista annettuun valtioneuvoston asetukseen (883/2022).

2 §. *Määritelmät.* Pykälä perustuisi rikkidirektiivin 2 artiklaan.

Ensimmäisen momentin 1 ja 2 kohdissa säädettäisiin kevyen polttoöljyn ja raskaan polttoöljyn määritelmistä viittaamalla laissa lakiin nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta (1472/1994) säädettyihin kevyen ja raskaan polttoöljyn määritelmiin. Kevyen ja raskaan polttoöljyn määritelmät muuttuisivat esitystavaltaan, mutta eivät asiasisällöllisesti verrattuna voimassa olevan asetuksen määritelmiin.

Nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 §:n kevyen polttoöljyn määritelmä vastaa asiasisältönsä puolesta (sanamuoto poikkeaa) rikkidirektiivin 2 artiklan b kohdan kaasuöljyn määritelmää. Suomessa käytetään kaasuöljystä vakiintuneesti nimeä kevyt polttoöljy. Rikkidirektiivin mukaan kaasuöljyllä tarkoitetaan:

- i) CN-koodiin 2710 19 25, 2710 19 29, 2710 19 47, 2710 19 48, 2710 20 17 tai 2710 20 19 kuuluvaa raakaöljystä saatua nestemäistä polttoainetta, lukuun ottamatta meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, tai

- ii) raakaöljystä saatua nestemäistä polttoainetta, lukuun ottamatta meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, josta vähemmän kuin 65 tilavuusprosenttia, mukaan lukien hävikki, tislautuu 250 °C:ssa ja vähintään 85 tilavuusprosenttia, mukaan lukien hävikki, tislautuu 350 °C:ssa ASTM D86 -menetelmällä.

Rikkidirektiivin 2 artiklan b kohdan mukaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY bensiinin ja dieselpolttoaineiden laadusta ja neuvoston direktiivin 93/12/ETY muuttamisesta 2 artiklan 2 kohdassa määritellyt dieselpolttoaineet sekä liikkuvissa työkoneissa ja maataloustraktoreissa käytettävät polttoaineet eivät kuulu rikkidirektiivin kaasuöljyn määritelmän piiriin. Edellä mainitut polttoaineet on voimassa olevaa asetusta vastaavalla tavalla rajattu pois ehdotettavan asetuksen soveltamisalasta sen 1 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan.

Nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 2 §:n 18 kohdan raskaan polttoöljyn määritelmä vastaa asiasisältönsä puolesta (sanamuoto poikkeaa) rikkidirektiivin 2 artiklan a kohdan raskaan polttoöljyn määritelmää. Rikkidirektiivin mukaan raskaalla polttoöljyllä tarkoitetaan:

- i) CN-koodiin 2710 19 51–2710 19 68, 2710 20 31, 2710 20 35 tai 2710 20 39 kuuluvaa raakaöljystä saatua nestemäistä polttoainetta, lukuun ottamatta meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, tai
- ii) raakaöljystä saatua nestemäistä polttoainetta, lukuun ottamatta jäljempänä b kohdassa määriteltyä kaasuöljyä ja lukuun ottamatta c, d, ja e kohdassa määriteltyä meriliikenteessä käytettäviä polttoaineita, joka tislautuvuutensa perusteella luetaan polttoaineena käytettäväksi tarkoitettuihin raskaisiin öljyihin ja josta vähemmän kuin 65 tilavuusprosenttia, mukaan lukien hävikki, tislautuu 250 °C:ssa ASTM D86 -menetelmällä. Jos tislautuvuutta ei ole mahdollista määrittää ASTM D86 -menetelmällä, öljytuote luokitellaan niin ikään raskaisiin polttoöljyihin.

Komissio on 12.10.2021 antanut täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/1832 tariffi- ja tilastonimikkeistä ja yhteisestä tullitariffista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 liitteen I muuttamisesta. Täytäntöönpanoasetuksen mukaan ISO 3405 –menetelmä vastaa ASTM D86 –menetelmää. Tämä soveltuu myös Suomessa ehdotettavan asetuksen toimeenpanossa.

Ehdotettavassa asetuksessa ei olisi tarpeen enää säätää voimassa olevan asetuksen 2 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaisesti markkinoille luovuttamisesta, sillä se koskee rikkidirektiivissä vain meriliikenteen polttoaineita, jotka eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan. Myöskään voimassa olevan asetuksen 2 §:n 2 momentti ei olisi jatkossa enää tarpeellinen, sillä raskaan polttoöljyn määritelmä sisältyisi kokonaisuudessaan 1 momentin 2 kohtaan.

3 §. *Raskaan polttoöljyn rikkipitoisuus*. Pykälä perustuisi rikkidirektiivin 3 artiklaan ja vastaisi voimassa olevan asetuksen 3 §:ää.

Pykälän 2 momentin 1 kohdassa muutettaisiin voimassa olevan asetuksen vanhentunut viittaus polttolaitosten päästöjen rajoittamisesta annettuun valtioneuvoston asetukseen (96/2013) viittaukseksi voimassa olevaan valtioneuvoston asetukseen suur-

ten polttolaitosten päästöjen rajoittamisesta (936/2014). Viittaus valtioneuvoston asetuksen polttoaineteholtaan vähintään 50 megawatin polttolaitosten ja kaasuturbiinien rikkidioksidi-, typenoksidi- ja hiukkaspäästöjen rajoittamisesta (1017/2002) soveltamisesta 31.12.2015 saakka poistettaisiin vanhentuneena. Toisen momentin 2 ja 3 kohtiin lisättäisiin tarkentava maininta kuivista kaasuisista. Lisäys perustuu rikkidirektiivin 3 artiklan 3 kohtaan. Toisen momentin 4 kohdassa muutettaisiin voimassa olevan asetuksen vanhentunut viittaus polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista annettuun valtioneuvoston asetukseen (750/2013) viittaukseksi voimassa olevaan valtioneuvoston asetukseen keskiurten energiantuotantoyksiköiden ja –laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista (1065/2017).

Jos asetusta 936/2014 noudattavan suuren polttolaitoksen tai asetusta 1065/2017 noudattavan keskisuuren energiantuotantoyksikön ympäristöluvassa määrätään noudatettavaa asetusta tiukempia rikkidioksidin päästöraja-arvoja, katsottaisiin kyseisen laitoksen edelleen olevan pykälän 2 momentin 1 tai 4 kohdassa tarkoitettu laitos.

Jos raskasta polttoöljyä käyttävälle polttolaitokselle ei olisi esimerkiksi pienen polttoainetehon tai vähäisen vuotuisen käyttöajan vuoksi säädetty tai ympäristöluvassa määrätty rikkidioksidin päästöraja-arvoa, ei kyseinen polttolaitos olisi pykälän toisessa momentissa tarkoitettu polttolaitos. Tällöin polttolaitoksen tulisi noudattaa ensimmäisessä momentissa säädettyä raskaan polttoöljyn enimmäisrikkipitoisuutta.

4 §. *Kevyen polttoöljyn rikkipitoisuus.* Pykälä perustuisi rikkidirektiivin 4 artiklaan ja vastaisi asiasisällöllisesti voimassa olevan asetuksen 4 §:ää.

5 §. *Poikkeuksen myöntäminen.* Pykälässä säädetäisiin poikkeuksen myöntämisestä asetuksen mukaisista vaatimuksista. Säännös perustuisi rikkidirektiivin 12 artiklaan ja vastaisi eräin muutoksin voimassa olevan asetuksen 5 §:ää. Voimassa olevaan asetukseen verrattuna pykälästä ja sen otsikosta jätettäisiin pois viittaus ympäristöministeriön poikkeuksen myöntäjänä, sillä asiasta on jo säädetty ympäristönsuojelulain 218 §:n 1 momentissa. Lisäksi pykälässä viitattaisiin jatkossa voimassa olevaan ympäristönsuojelulakiin ja viittaukset EU-säätelyyn jätettäisiin pois tarpeettomina.

6 §. *Määrittäminen.* Pykälä perustuisi rikkidirektiivin 13 artiklan 3 kohtaan ja vastaisi asiasisällöllisesti voimassa olevan asetuksen 6 §:ää. Säännöksessä mainitun standardin EN ISO 14596 (2007) nimi päivitetäisiin ajan tasalle siten, että siitä poistettaisiin vanhentuneena Pr-merkintä. Enimmäisrikkipitoisuuden määrittämisessä voitaisiin mahdollisimman tehokkaan valvonnan varmistamiseksi käyttää tarvittaessa myös uudempia standardiversioita tai standardeja, jos niillä voidaan varmistaa vähintään vastaavaa tieteellistä tasoa olevat tiedot kuin pykälässä mainittuja standardeja käyttämällä saavutettaisiin.

7 §. *Valvonta.* Pykälässä säädetäisiin asetuksen valvonnasta. Se perustuisi rikkidirektiivin 13 artiklan 1 kohtaan. Suhteessa voimassa olevan asetuksen säätelyyn, ehdotettavassa pykälässä yhdistettäisiin voimassa olevan asetuksen 7 §:n ja 8 §:n säännökset, ja valvontasäätelyä tarkennettaisiin.

Pykälän 1 momentin mukaan jatkossa valtioneuvoston asetuksen mukaisena toimivaltaisena viranomaisena toimisi Suomen ympäristökeskus, joka valvoisi asetuksen

noudattamista, sekä toimittaisi tarpeelliset tiedot tässä asetuksessa tarkoitetuista analysoiduista polttoainenäytteistä Euroopan komissiolle. Jatkossa Suomen ympäristökeskus vastaisi siitä, että rikkidirektiivin 14 artiklan 1 kohdan mukainen jäsenvaltioiden velvollisuus toimittaa komissiolle edellistä kalenterivuotta koskeva kertomus vuosittain 30 päivään kesäkuuta mennessä toteutetaan. Lisäksi Suomen ympäristökeskus olisi toimivaltainen viranomaisena, mikäli havaitaan asetuksessa säädettyjen rikkipitoisuusrajojen ylityksiä.

Ehdotettavan pykälän 2 *momentissa* säädettäisiin Tullin tehtävistä. Tullin tehtävänä olisi laatia näytteenottosuunnitelma tässä asetuksessa säädetyille raskaalle ja kevyelle polttoöljylle siten, että näytteenotto on riittävän edustavaa. Lisäksi Tullin tulisi järjestää näytteenotto ja ottaa edustava määrä näytteitä polttoaineiden varastoilta ja jakeluasemilta sekä analysoida näytteiden rikkipitoisuudet. Tulli toimittaisi tiedot tuloksista Suomen ympäristökeskukselle. Näytteenotto- ja analysointitehtävissä Tullilla olisi rooli tämän asetuksen mukaisessa valvonnassa ympäristönsuojelulain 24 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla. Tullin toimivaltuuksista näissä tehtävissä säädetään lain 172 §:ssä (tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus).

Rikkidirektiivin 13 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tarkastaakseen näytteiden perusteella, että käytettyjen polttoaineiden rikkipitoisuus on direktiivin vaatimusten mukainen. Tullin suorittaman näytteenoton voidaan katsoa olevan riittävä toimenpide täyttämään rikkidirektiivin 13 artiklan 1 kohdan vaatimukset. Tämän vuoksi pykälästä jätettäisiin pois voimassa olevan asetuksen 7 §:n vaatimukset kevyen ja raskaan polttoöljyn valmistajien ja maahantuojien velvollisuudesta raportoida ympäristöministeriölle markkinoille luovutettujen polttoöljyjen määrästä ja rikkipitoisuuksista, sekä ympäristöluvanvaraisten toiminnanharjoittajien velvollisuudesta raportoida elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle käytetyn raskaan polttoöljyn määrästä ja rikkipitoisuudesta. Edellä mainitut vaatimukset eivät perustu rikkidirektiivin sääntelyyn, eikä niiden katsota olevan enää tarkoituksenmukaisia asetuksen noudattamisen valvonnassa. Ympäristöluvanvaraisten toimintojen vuosiraportoinnista, mukaan lukien raportointi käytettyjen polttoaineiden määrästä ja laadusta, määrätään toimintojen ympäristöluvuissa.

Pykälässä ei olisi myöskään tarpeen enää säätää voimassa olevan asetuksen 8 §:n mukaisesti vaatimuksesta näytteidenoton aloittamisesta sinä päivänä, jona vastaava polttoaineen enimmäisrikkipitoisuutta koskeva raja-arvo tulee voimaan. Asetuksen enimmäisrikkipitoisuutta koskevat raja-arvot ovat jo voimassa.

8 §. *Voimaantulo*. Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 28.11.2022. Tällä asetuksella kumotaan raskaan ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuudesta annettu valtioneuvoston asetus (413/2014).

4 EHDOTUKSEN VAIKUTUKSET

Ehdotus ajantasaistaisi ja siten selkeyttäisi kansallista sääntelyä raskaan ja kevyen polttoöljyn rikkipitoisuudesta. Ehdotus vähentäisi raskaan ja kevyen polttoöljyjen valmistajien ja maahantuojien hallinnollista taakkaa, kun asetuksessa ei olisi enää niille säädettyä vaatimusta toimittaa ympäristöministeriölle selvitystä edellisen kalenterivuoden aikana Suomessa markkinoille luovutettujen öljyjen määrästä ja rikki-

pitoisuuksista. Ehdotus selkeyttäisi ja osin keventäisi ympäristöluvanvaraisten toiminnanharjoittajien hallinnollista taakkaa, kun asetuksessa ei olisi enää niille säädettyä vaatimusta ilmoittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille vuosittain käytetyn raskaan polttoöljyn määrää ja rikkipitoisuutta. Jatkossa toiminnanharjoittajat ilmoittaisivat raskaan polttoöljyn määrästä ja rikkipitoisuudesta pelkästään ympäristöluvassa määrättyllä tavalla. Ehdotus selkeyttäisi viranomaisten rooleja, kun ELY-keskusten tehtävät poistettaisiin ehdotettavasta asetuksesta.

Asetuksen toimivaltaisen viranomaisen tehtävien osoittaminen Suomen ympäristökeskukselle olisi uusi tehtävä. Kokonaisuudessaan viranomaistehtävän arvioidaan olevan hyvin pienimuotoinen. Toimivaltaisen viranomaisen tehtäviin kuuluisi valvoa asetuksen noudattamista ja ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin, jos asetusta ei noudateta. Suomen ympäristökeskuksen tulisi ryhtyä toimenpiteisiin esimerkiksi silloin, jos Tullin suorittaman näytteenoton perusteella havaittaisiin raskaan tai kevyen polttoöljyn sallitun enimmäisrikkipitoisuuden ylittyneen. Tällaisten ylitysten arvioidaan kuitenkin olevan hyvin harvinaisia. Suomen ympäristökeskukselle säädettävän velvollisuuden toimittaa tietoja Euroopan komissiolle arvioidaan edellyttävän noin yhden henkilötyöpäivän työpanosta vuosittain. Tullin tehtävissä tai työmäärissä ei arvioida tapahtuvan olennaisia muutoksia. Tulli vastaisi edelleen polttoaineiden näytteenotto-suunnitelman laatimisesta sekä näytteenotosta ja näytteiden analysoinnista. Näytteenotto-suunnitelman laatimisesta ei ole aiemmin säädetty, vaan sen laatiminen on perustunut edellä mainittuun ympäristöministeriön ja Tullin väliseen sopimukseen. Tullille on osoitettu rahoitus näiden tehtävien hoitamiseen jo vuonna 2003. Suomen ympäristökeskuksen ja Tullin olisi jatkossa tehtävä yhteistyötä tämän asetuksen mukaisten tehtävien asianmukaisen hoitamisen varmistamiseksi.

Ehdotuksella ei arvioida olevan ympäristövaikutuksia. Raskaan ja kevyen polttoöljyn sallituissa rikkipitoisuuksissa ei tapahdu muutoksia.

Ehdotuksella ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia eikä muita yhteiskunnallisia vaikutuksia.

5 EHDOTUKSEN VALMISTELU

Ehdotusta on valmisteltu virkatyönä ympäristöministeriössä.

Asetusehdotuksen lausuntokierros pidettiin 20.9.–11.10.2022 ja siitä annettiin kaksi lausuntoa. Lausujina olivat Suomen ympäristökeskus ja Tulli.

Suomen ympäristökeskus tuki ympäristöministeriön ehdotusta ja arvioi, että siinä Suomen ympäristökeskukselle osoitettu uusi tehtävä tietojen toimittamisesta Euroopan komissiolle sekä asetuksen valvonnasta soveltuu luontevasti moottoribensiinin, dieselöljyn ja eräiden muiden nestemäisten polttoaineiden laatuvaatimuksista annettua valtioneuvoston asetusta koskevassa ehdotuksessa mainittujen tehtävien rinnalle. Suomen ympäristökeskus kuitenkin totesi, että ehdotuksen 7 §:ssä näytteenottoa koskien käytetty ilmaus ”riittävän usein ja riittävässä määrin” jää epäselväksi.

Tulli totesi lausunnossaan näytteenotto-suunnitelmasta, että sen laatimisesta ja laajasta ei ole aiemmin säädetty, mutta Tulli on sen vuosittain laatinut. Taustana on ollut

Tullin näkemyksen mukaan sen aiempi rooli valmisteveronkannosta vastaavana viranomaisena. Aiemmin suunnitelman laatiminen on soveltunut varsin hyvin Tullin tehtäväkenttään, kun samoja toimijoita on tarkastettu valmisteveronäkökulmasta. Valmisteverotuksen siirryttyä pois Tullilta vuonna 2017 on Tullin mukaan kohteiden valinnassa ollut haasteita, koska Tulli ei enää tiedä, missä polttoaineita varastoidaan. Polttoainevarastointi on Tullin käsityksen mukaan ympäristönsuojelulain mukaista luvanvaraista toimintaa ja jakeluasemia koskee rekisteröintivelvoite, joten reaaliaikainen tieto laadunvalvontakohteina olevista toimijoista olisi parhaiten hyödynnettävissä ympäristöhallinnon omilla virastoilla kuten Suomen ympäristökeskuksella. Tulli pitää tehokkaimpana tapana, että Suomen ympäristökeskus osoittaisi laadunvalvontakohteet Tullille samassa yhteydessä kuin Suomen ympäristökeskus tekee liikennepolttoaineiden laatuasetuksen markkinavalvontaviranomaisena riskianalyysiä polttoainetoimijoista ja valitsee markkinavalvontaa koskevat näytekohdeet Tullille. Vuosittaiseen näytteenottosuunnitelman laatimiseen käytetään Tullin arvion mukaan vain muutamia henkilötyöpäiviä. Jos Tulli kuitenkin laatisi näytteenottosuunnitelman, tulisi Tullin lausunnon mukaan sillä olla tieto kaikista toimijoista ja varastoiduista tuotteista, jota varten se ehdottaa säädettäväksi esimerkiksi jonkinlaisen ilmoitusvelvollisuuden polttoainetoimijoille.

Lausunnossaan Tulli huomautti myös, että vaikka se ei tee päätöksiä analysoinnin tuloksena, niin Tullin näkemyksen mukaan näytteenotto ja näytteiden analysointi ovat nimenomaisesti valvontaa. Tulli ehdottaa siksi, että perustelumuiistiosta poistetaan toteamus siitä, ettei Tulli toimisi valvontaviranomaisena. Tullin mukaan asialla voi olla myös vaikutuksia Tullin toimivaltuuksiin. Lisäksi Tulli ehdotti lausunnossaan 6 §:n määrittämismenetelmistä poistettavaksi viitestandardien vuosiluvut ja lisättäväksi maininnat, että käytettävä kulloinkin voimassa olevaa viimeisintä standardiversiota ja että muitakin menetelmiä voidaan käyttää, jos ne ovat vähintään yhtä tarkkoja kuin asetuksessa mainitut. Lisäksi esitetään lisättäväksi viitestandardi ISO 13032 ja korvattavaksi viitestandardi EN ISO 14596 viitestandardilla EN ISO 20884.

Ehdotuksen 7 §:n vaatimus näytteiden otosta riittävän usein ja riittävässä määrin perustuu rikkidirektiivin 13 artiklaan. Ympäristöministeriö ei katso tarkoituksenmukaiseksi määrittellä riittävyttä kansallisessa sääntelyssä, vaan riittävyys voidaan arvioida osana asetuksen valvontaa. Riittävyys voidaan ottaa huomioon esimerkiksi raskaan ja kevyen polttoöljyn käyttömäärien kehitys sekä aiempien vuosien valvonnan tulokset. Ympäristöministeriö katsoo, että laadunvalvontakohteiden näytteenottosuunnitelman laatiminen sopii jatkossakin parhaiten Tullin tehtäväksi, jolla on asiasta kokemusta ja osaamista. Tietojenvaihto Tullin ja Suomen ympäristökeskuksen välillä on keskeistä jatkossakin muun muassa mahdollisista asetuksen mukaisista valvontakohteista. Jatkossa työnjakoa voidaan tarkastella uudelleen, jos siihen ilmenee tarvetta. Ehdotuksen 6 §:n vaatimus käytettävistä standardeista perustuu rikkidirektiiviin. Lausuntopalautteen perusteella perustelumuiistion tekstejä täydennettiin ja tarkennettiin erityisesti Tullin valvontaroolin osalta.

6 ASETUKSEN VOIMAANTULO

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 28.11.2022.